

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

جلوه های هدایت
در سیره و سخن

امام حسن عسکری علیه السلام

محمد عابدی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جلوه‌های هدایت در سیره و سخن امام حسن عسکری علیه‌السلام

نویسنده:

محمد عابدی

ناشر چاپی:

مبلغان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	جلوه های هدایت در سیره و سخن امام حسن عسکری علیه السلام
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره (۲)
۷	امام عسکری در یک نگاه
۷	جلوه های هدایت در سیره و سخن امام حسن عسکری
۷	اشاره
۷	هشدار و انذار صریح
۸	احیای روحیه تولا و تبرا
۸	بیان آثار طاعت و عصیان
۸	اشاره
۸	آثار نیکوکاری
۹	آثار فروتنی
۹	گناه و کوتاهی عمر
۹	عنایت ویژه به پرسشهای قرآنی
۱۰	مبارزه مستدل با باورهای غلط
۱۰	اعلام موضع در برابر جریانهای انحرافی
۱۰	اشاره
۱۰	واقفیها
۱۱	صوفیه
۱۱	ثنویه
۱۱	مفوضه
۱۲	قیام صاحب الزنج (فتنه ای سیاسی)

۱۲ پاورقی

۱۳ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

جلوه های هدایت در سیره وسخن امام حسن عسکری علیه السلام

مشخصات کتاب

شماره کتابشناسی ملی: ایران ۸۴-۲۷۹۶۶

سرشناسه: عابدی، محمد

عنوان و نام پدیدآور: جلوه‌های هدایت در سیره و سخن امام حسن عسکری (ع)/عابدی، محمد

منشأ مقاله: ، مبلغان، ش ۶۵، (فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۴): ص ۱۸ - ۲۸.

توصیفگر: امامت

توصیفگر: رهبری

اشاره (۲)

در بخش اول از این مقاله که در مجله شماره ۵۴ به چاپ رسید، به ۶ نمونه از جلوه‌های هدایت در سیره و سخن امام عسکری علیه‌السلام پرداختیم. اینک بخش پایانی مقاله تقدیمتان می‌شود.

امام عسکری در یک نگاه

امام حسن عسکری علیه‌السلام در روز جمعه ۸ ربیع الثانی سال ۲۳۲ ق در مدینه متولد شد. [۱] مادر بزرگوارش حدیث [۲] و پدر بزرگوارش امام هادی علیه‌السلام است. مرحوم اربلی می‌نویسد: «اما اسمہ فالحسن و کنیتہ ابو محمد و لقبه الخالص؛ [۳] نامش حسن و کنیه اش ابو محمد و لقبش خالص است.» و ابن شهر آشوب القاب آن حضرت را چنین بیان می‌کند: «القابه: الصامت، الهادی، الرفیق، الزکی، السراج، المضیی، الشافی، المرضی، الحسن العسکری. آن حضرت و پدر و جدش هر کدام در زمان خود ابن‌الرضا نامیده می‌شدند.» [۴] تنها فرزندش، پسر او (هم نام رسول خدا) بود و غیر از او فرزندی نداشت. [۵] ابن شهر آشوب درباره مدت عمر حضرت می‌نویسد: «۲۳ سال با پدر و ۶ سال در مقام امامت بود و در دوره امامتش با معتز (چند ماه) و بعد مهتدی و معتمد معاصر بود. [۶] و سرانجام در جمعه ۸ ربیع الاول ۲۶۰ ق به شهادت رسید. [۷].

جلوه های هدایت در سیره و سخن امام حسن عسکری

اشاره

در بخش اول این مقاله به ۶ نمونه از جلوه‌های هدایت در سیره و سخن امام حسن عسکری علیه‌السلام اشاره کردیم. اینک بقیه موارد را پی می‌گیریم.

هشدار و انذار صریح

قرآن کریم برای هدایت بشر بارها از شیوه انذار و هشدار صریح استفاده کرده است؛ شیوه‌ای که به مانند زنگ هشدار و بیدار باش مخاطب را هدف مستقیم محتوای خویش قرار می‌دهد. امام حسن عسکری علیه‌السلام در مواردی متعدد چنین روشی را پیش می‌گرفت. از جمله، در نامه‌اش به اسحاق بن اسماعیل نیشابوری، او و دیگران را هشدار می‌دهد و با صراحت آنان را نسبت به

عواقب سخت کارشان بیدار می‌نماید و می‌نویسد: «پس از درگذشت امام پیشین علیه‌السلام و بعد از فرستاده دوم من و آنچه از شما به او رسید، خداوند به سبب آمدنش پیش شما، وی را کرامت و عزت عطا کرد و پس از آنکه ابراهیم بن عبده را بر شما گماردم و نامه‌ای هم به وسیله محمد بن موسی نیشابوری برای شما نوشتم، راه غفلت را پیمودید. در هر حال، باید از خداوند کمک خواست. مبدا دربار خدا کوتاهی کنید و از زیانکاران باشید! از رحمت خدا به دور باد کسی که از اطاعت خدا روگرداند و پندها و موعظه‌های اولیای خدا را نپذیرد. به راستی خداوند شما را به اطاعت خود و اطاعت پیامبر و اطاعت اولوالامر فرمان داده است. خدا بر ناتوانی و غفلت شما رحم کند و شما را بر عقیده خود شکبیا سازد. چقدر انسان به پروردگارش مغرور است ... ای اسحاق! خداوند تو و خاندانت را مشمول رحمتش کند ... اگر سنگهای سخت و استوار برخی از محتوای این نامه را می‌فهمیدند، از ترس و بیم خداوند متلاشی می‌شدند و به طاعت خدا در می‌آمدند و هر چه می‌خواهید بکنید، به زودی خدا و پیامبر و مؤمنان عمل شما را خواهند دید و آنگاه سر و کارت‌ان با خدای دانایِ نهان و آشکار است...» [۸].

احیای روحیه تولا و تبرا

تولا مؤمنان را به سوی نیکیها و نیکان جذب می‌کند و به مانند نیروی جاذبه‌ای قوی، خواه ناخواه آنان را در مسیر حق نگاه می‌دارد. از این روی، مؤمنان با تولا هم حرمت نیکان را نگاه می‌دارند و هم خود را در مسیر آنان قرار می‌دهند و به سوی حق می‌روند. و تبرا آنان را از بدیها و بدها دور می‌سازد و به مانند نیروی دفع‌کننده‌ای خواسته و ناخواسته آنان را از مسیر باطل که علامتش ناپاکان امت هستند، دور می‌سازد و به این ترتیب، مؤمنان با تبرا هم ناپاکان را از حرمت و کرامت در جامعه دینی ساقط می‌کنند و هم خود را از مسیر آنان به دور نگاه می‌دارند. امام حسن عسکری علیه‌السلام با علم به چنین کارکردی، شیعیان را به احیای این فریضه، به طور عملی، می‌کشاند و با دعوت به لعن و نفرین آلودگان و دوری جویی از آنان و نیز عشق به پاکان امت و اولیای الهی، بقای شیعیان در صراط مستقیم را تضمین می‌کرد. از جمله سخنان آن حضرت است: «حُبُّ الْأَبْرَارِ لِلْأَبْرَارِ ثَوَابٌ لِلْأَبْرَارِ وَحُبُّ الْفُجَّارِ لِلْأَبْرَارِ فَضِيلَةٌ لِلْأَبْرَارِ وَبُغْضُ الْفُجَّارِ لِلْأَبْرَارِ زَيْنٌ لِلْأَبْرَارِ وَبُغْضُ الْفُجَّارِ خِزْيٌ عَلَى الْفُجَّارِ؛ [۹] دوست داشتن نیکان، همدیگر را، ثواب برای نیکان است. و دوستی اهل فجور نسبت به نیکان فضیلتی برای نیکان است و بغض فاجرها برای نیکان، زینت نیکان است. و بغض نیکان برای اهل فجور، خواری برای اهل فجور است.»

بیان آثار طاعت و عصیان

اشاره

از شورانگیزترین مراحل تبلیغ و هدایت، لحظات بیان پاداشها و آثار اطاعت خداوند متعال است؛ موضوعی که مخاطب را با شوری مضاعف در پی راهبران توحیدی می‌کشاند. قرآن کریم آکنده از آیاتی است که آثار طاعت و بندگی را بیان می‌دارد و آثار خطرناک عصیان و سرکشی را گوشزد می‌کند. از این روی، بیان و تصویر آثار طاعت و عصیان راهبردی قرآنی است و در سیره و سخن امام حسن عسکری علیه‌السلام هم بارها می‌توان آن را لمس کرد. نمونه‌هایی را می‌خوانیم:

آثار نیکوکاری

علامه مجلسی از مناقب و خرایج نقل می‌کند: ابوهاشم رحمه‌الله گفت: از امام حسن عسکری علیه‌السلام شنیدم که فرمود: «بهشت دری به نام المعروف (نیکوکاری) دارد که تنها نیکوکاران از آن در وارد می‌شوند.» من در دل خدا را سپاس گفتم و شاد شدم که

برخی نیازهای مردم را برآورده می‌کنم. حضرت نگاهی به من انداخت و فرمود: «آری! به همین شیوه باقی بمان؛ زیرا آنان که در دنیا نیکی کرده باشند، در آخرت نیز اهل نیکی خواهند بود. ای ابوهاشم! خداوند تو را در زمره آنان قرار دهد و مشمول رحمت خود گرداند.» [۱۰].

آثار فروتنی

امام حسن عسکری علیه‌السلام می‌فرمود: کسی که به حقوق مردم آشنا تر از دیگران باشد و به ادای آن اهتمام ورزد، نزد خدا مقامی برتر از دیگران دارد و کسی که در دنیا در برابر برادران مؤمن خویش تواضع و فروتنی کند، نزد خدا در زمره صدیقین و از شیعیان واقعی علی بن ابی طالب علیه‌السلام خواهد بود. دو تن از برادران دینی و مؤمن علی بن ابی طالب علیه‌السلام که پدر و فرزند بودند، نزد حضرت آمدند. امام به احترام آنان برخاست و در صدر مجلس جایشان داد و خود مقابلشان نشست و دستور داد غذا بیاورند. پس از غذا، قنبر تشت و پارچ (ابریق) و حوله‌ای آورد. قنبر خواست آب به دست مهمانها بریزد که امیرمؤمنان برخاست و پارچ را از او گرفت تا خود آب به دست مهمان بریزد. او خود را به خاک انداخت و گفت: ای امیرمؤمنان چگونه راضی شوم که خدا مرا در چنین حالی ببیند. حضرت فرمود: بنشین و دست خود را بشوی تا خدای عزوجل ببیند برادر مؤمن تو که برتر از تو نیست، دست تو را می‌شوید تا در قبال آن خدا دهها برابر مردم دنیا، در بهشت مرا پاداش دهد... چون از شستن دست مهمان (پدر) فراغت یافت، آب را به دست محمد حنفیه داد و فرمود: فرزندم! اگر این پسر به تنهایی مهمان ما بود، آب بر دستش می‌ریختم؛ ولی خدا دوست ندارد بین پدر و فرزند در یک مکان به یک گونه رفتار شود. اکنون که پدر به دست پدر آب ریخت، باید فرزند به دست فرزند آب ریزد. محمد نیز به دست پسر آب ریخت. [آنگاه امام حسن عسکری علیه‌السلام فرمود: شیعه واقعی کسی است که در این موارد از علی علیه‌السلام پیروی کند. [۱۱].

گناه و گناهی عمر

در کنار بیان آثار عبادت، امام حسن عسکری علیه‌السلام از طریق تشریح و توضیح آثار گناه نیز، جلوه هایی از هدایتگری خود را به نمایش گذاشته است. حاضینی به سند خود از عبدالحمید بن محمد و محمد بن یحیی خرقی روایت کرده که نزد ابوالحسن علی بن بشر که مریض بود رفتیم. وی از ما خواست برایش دعا کنیم و نامه‌اش را توسط شخص مطمئن نزد مولایمان ابومحمد حسن بن علی علیه‌السلام بفرستیم. گفتیم نامه‌ات کجاست؟ گفت: کنار بستم. ما دستمان را زیر سجاده‌اش بردیم و نامه‌اش را برداشتیم و گشودیم تا بخوانیم. در همان آغاز نامه چشممان به دست خط امام علیه‌السلام افتاد که مرقوم فرموده بود: ما نامه‌ات را خواندیم و از خدا بهبودی تو را خواستیم. خدای متعال از حالا چهل و نه سال به عمرت افزود. خدا را شکر و سپاس گوی، در این مدت کارهای نیک و آنچه دوست داری انجام بده و اگر به گناه آلوده شدی از کوتاه شدن عمر خود ایمن نباش؛ زیرا خداوند آنچه بخواهد انجام خواهد داد. گفتیم: ای علی! سرور و مولایمان نامه‌ات را خوانده و جواب هم داده است. این هم دست خط ایشان است. وی همان لحظه از جای برخاست و رضایت کنیزش را جلب و او را به عنوان صدقه آزاد کرد و پس از سه روز حواله‌ای از ابو عمر عثمان بن سعد عمری سمن از سامرا به یکی از بزرگان کرخ رسید که اموالی را برای علی بن بشر ببرد. وی آن اموال را شمرد و دید سه برابر اموالی است که صدقه داده است و این از معجزات حضرت بود. [۱۲].

عنایت ویژه به پرسشهای قرآنی

از ویژگیهای هدایتگری امام عسکری علیه‌السلام پاسخ به سؤالات کتبی و شفاهی است؛ به گونه‌ای که حجم زیادی از روایات آن

حضرت که به دست ما رسیده است، مربوط به پاسخهایی است که به پرسشها داده است. در این میان، عنایت ویژه‌ای به سؤالات قرآنی شده است. به عنوان نمونه: سفیان بن محمد می‌گوید از امام حسن علیه‌السلام ضمن نامه‌ای سؤال کردم، منظور از ولیجه در آیه «وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً» [۱۳]؛ «غیر از خدا و رسولش و مؤمنان را محرم اسرار خود قرار ندادند.» چیست؟ و با خود فکر می‌کردم که منظور از مؤمنین در این آیه چه کسانی است؟ امام در جواب نامه من نوشت: «الْوَلِيَجَةُ الَّتِي يُقَامُ دُونَهَا لِلْأَمْرِ. وَحَدَّثَكَ نَفْسَكَ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ: مَنْ هُمْ فِي هَذَا الْمَوْضِعِ؟ فَهَمُ الْأَيْمَةُ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ عَلَى اللَّهِ فَيَجِزُ أَمَانَهُمْ؛ [۱۴] ولیجه کسی است که به جای ولی امر (امام حق) نصب می‌شود، اما اینکه در خاطرت گذشت که منظور از مؤمنین در آیه کیستند؟ پس آن مؤمنان، امامان بر حق‌اند که از خدا برای مردم امان می‌گیرند و خداوند امان آنها را مورد قبول قرار می‌دهد.»

مبارزه مستدل با باورهای غلط

مرحوم طبرسی از ابویعقوب یوسف بن محمد بن زیاد و ابوالحسن علی بن محمد بن یسار روایت کرده است که به امام حسن عسکری علیه‌السلام عرض کردیم: در منطقه ما گروهی ادعا می‌کنند هاروت و ماروت دو فرشته‌اند که چون گناهان فرزندان آدم افزون شد، خداوند آن دو را همراه فرشته‌ای دیگر به زمین فرستاد. آن دو شیفته زنی شدند و خواستند با او زنا کنند و شراب نوشیدند و نفس محترمه را کشتند. خداوند آن دو را در بابل عذاب و شکنجه می‌کند و ساحران از آن دو سحر می‌آموزند و خدا آن زن را به ستاره زهره مسخ کرد. امام فرمود: حاشا که چنین باشد. فرشتگان الهی با لطف خدا معصوم از گناه و کفر و اعمال ناروا هستند. خدای عزوجل فرمود: «لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ» [۱۵] و فرمود: «وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ» [۱۶] و درباره فرشتگان فرمود: «بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ» [۱۷] تا آنجا که فرمود «مُشْفِقُونَ». خداوند این فرشتگان را جانشینان خود در زمین قرار داده و آنها در دنیا همچون پیامبران و ائمه‌اند. آیا از پیامبران قتل نفس و زنا و شراب خواری سر می‌زند؟ آن گاه فرمود: آیا نمی‌دانی که خداوند هیچ گاه دنیا را از پیامبر یا امامی از جنس بشر تهی نگذاشته است؟ آیا نفرمود: «وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى» [۱۸] و اعلام فرمود که او فرشتگان را به این سبب به زمین نفرستاد که امام و فرمانروا باشند، بلکه آنها به سوی پیامبران الهی فرستاده شده‌اند؟ ما پرسیدیم: پس ابلیس فرشته نیست؟ فرمود: «خیر، بلکه ابلیس از جن است». [۱۹].

اعلام موضع در برابر جریانهای انحرافی

اشاره

هدایتگران باید گروههای مختلف جامعه خویش را به خوبی بشناسند و از مواضع و افکار آنان به خوبی مطلع باشند تا بتوانند با هر یک متناسب با اندیشه و ایده هایشان برخورد مناسب را تدارک ببینند؛ زیرا همواره هدایتگران الهی مخالفان زیادی داشته و دارند: «وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ» [۲۰]؛ «و این چنین برای هر پیامبری دشمنی از گناهکاران قرار دادیم.» از سوی دیگر مخالفان دین الهی نیز هیچ گاه یکسان نبوده‌اند، بلکه هر یک مرام و گرایش و افکار خاصی داشته‌اند. امام حسن عسکری علیه‌السلام با آگاهی کامل از جریانهای عصر، مواضع خود را اعلام می‌کرد و به این طریق گروههای زیادی از مردم را از سرگردانی نجات می‌داد. نمونه هایی از اعلام مواضع حضرت چنین است:

واقفیها

واقفیان سلسله امامت را تا حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام می‌پذیرند و بنیانگذاران آن تعدادی از یاران امام صادق و کاظم علیهما السلام بودند و از جمله آنان، زیاد بن مروان، علی بن ابی حمزه و عثمان بن عیسی می‌باشند. دلیل توقف آنان، دلبستگی به اموال زیادی بود که باید به امام بعدی می‌سپردند. شیخ طوسی می‌نویسد: بعد از شهادت امام موسی بن جعفر علیهما السلام هفتاد هزار دینار نزد زیاد قندی و سی هزار دینار و پنج کتیز و خانه‌ای در مصر نزد عثمان بن عیسی رواسی بود. امام رضا علیه السلام آنها را طلب کرد. ابن ابی حمزه امامت او را منکر شد و اموال را نداد. زیاد قندی همچنین کرد. ولی عثمان بن عیسی ضمن نامه‌ای به امام رضا علیه السلام نوشت: پدرت از دنیا نرفته و همچنان زنده است و کسی که بگوید او مرده، سخن بیهوده‌ای گفته است... [۲۱]. امام حسن عسکری علیه السلام در خصوص این گروه منحرف بارها اعلام موضع کرد و افراد زیادی را از ورطه انحراف آزاد کرد. احمد بن مطهر می‌گوید: یکی از یاران ما از مردم جبل (قهستان) به ابومحمد علیه السلام نامه‌ای نوشت و پرسید: کسانی را که در مورد امامت موسی بن جعفر علیهما السلام توقف کرده (و جانشین او را نپذیرفته‌اند) دوست داری یا از آنان بیزار می‌جویی؟ حضرت پاسخ داد: آیا برای عمویت آموزش می‌خواهی! خداوند عمویت را نیامرزد. از او بیزاری بجوی و من در پیشگاه خدا از آنها بیزاری می‌جویم. با آنها سر دوستی نداشته باش، از بیمارانشان عیادت نکن، در تشییع جنازه‌هایشان حاضر نشو و هرگز بر جنازه‌های آنها نماز مگذار. خواه امامی را از ناحیه خدا انکار کرده باشند، خواه امامی را که امامتش از سوی خدا نیست، بر امامان افزوده باشند، یا قائل به تثلیث (سه خدایی) باشند. کسی که امامت آخرین فرد ما را انکار کند، گویا امامت اولین ما را انکار کرده و کسی که تعداد ما را اضافه بداند، مانند کسی است که از تعداد ما کاسته است و امامت ما را انکار کرده است. [۲۲]. شخص سؤال کننده نمی‌دانست که عمویش واقفی است و امام با این روش او را از این موضوع مطلع کرد.

صوفیه

گروه منحرف دیگر در عصر امام، صوفیه بودند؛ جماعتی که از ابتدای پیدایش به دست ابوهاشم کوفی، عده‌ای از مسلمانان را فریب داد و از اسلام راستین منحرف ساخت. امام عسکری علیه السلام درباره آنان و رئیس قومشان، حدیثی از امام صادق علیه السلام را یادآوری فرمود: از امام جعفر صادق علیه السلام درباره ابوهاشم (کوفی) سؤال شد. فرمود: فردی بسیار فاسد العقیده بود. مسلکی به نام تصوف اختراع کرد و آن را مرکزی برای اعتقادات پلید خود قرار داد. [۲۳].

ثنویه

این فرقه منحرف در زمان امام عسکری علیه السلام پدید آمد و به نوشته مجمع البحرین آنها فرقه‌ای از مجوس‌اند و به دو اصل خیر و شر (نور و ظلمت) و پیامبری حضرت ابراهیم علیه السلام معتقدند. [۲۴] امام حسن عسکری علیه السلام نسبت به این گروه بسیار حساس بود. شیخ حر عاملی از کشف الغمه از ابوسهل بلخی نقل می‌کند: یکی از یاران نامه‌ای به امام نوشت و درخواست کرد درباره پدر و مادرش دعا کند. امام علیه السلام چنین نوشت: «رَحِمَ اللَّهُ وَالِدَتَكَ وَالتَّاءُ مَنْقُوطَةٌ» [۲۵] خداوند مادرت را بیامرزد و تاء دو نقطه است. یعنی کلمه تاء دو نقطه است نه یاء که والدیک بشود. چون پدرش ثنوی بود و امام نمی‌خواست برای پدر او دعا کند.

مفوضه

این گروه معتقد بودند خداوند حضرت محمد صلی الله علیه وآله را آفرید و آفرینش دنیا را به او سپرد و او هم عهده‌دار آفرینش هر چه در دنیا است شد. برخی هم گفته‌اند این کار به علی علیه السلام سپرده شد. [۲۶] شیخ صدوق می‌نویسد: به اعتقاد ما غلات و

مفوضه به خدای عزوجل کفر ورزیده‌اند و از یهود و نصارا و مجوس و قدریه و حروریه و کلیه بدعت گذاران و منحرفان بدترند. [۲۷]. امام حسن عسکری علیه‌السلام به شیوه‌های گوناگون درباره آنان اعلام موضع می‌کرد که از نمونه‌های شگفت‌انگیز آن پاسخ توسط فرزند خردسالش (امام عصر علیه‌السلام) در حضور حضرت می‌باشد. گروهی از مفوضه، کامل بن ابراهیم مدنی را نزد ابومحمد علیه‌السلام فرستادند. وی وارد شد و کنار دری که پرده داشت نشست. همان لحظه نسیمی وزید و گوشه پرده کنار رفت. کودکی چهار ساله را دید که گفت: ای کامل بن ابراهیم! گفت: بلی ای مولای من! آن کودک فرمود: نزد ولی الله آمده‌ای که درباره سخن مفوضه بررسی؟ آنان دروغ گفتند. بلکه دل‌های ما ظرف مشیت و اراده خدای عزوجل است. هر گاه بخواهد، ما هم می‌خواهیم و خداوند می‌فرماید: «وَمَا تَشَاؤُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ». [۲۸] آن گاه امام عسکری به او فرمود: چرا نشسته‌ای؟ پاسخ را داد، برخیز! [۲۹].

قیام صاحب الزنج (فتنه ای سیاسی)

در کنار انحرافات اعتقادی و فرهنگی، از فتنه‌های سیاسی نیز نباید غافل ماند که مشهورترین آنها قیام صاحب الزنج است. رهبری این قیام را شخصی فاسد و منحرف به عهده داشت که خود را علی بن محمد بن احمد بن عیسی بن زید بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب می‌خواند. به گفته مسعودی «در شب پنج شنبه ۲۷ رمضان ۲۵۵ در بئر نخل بین شهر الفتح و کرخ بصره قیام کرد. تاریخ نگاران به اتفاق وی را علوی نمی‌دانند و دیدگاهش همان دیدگاه خوارج بود.» [۳۰]. وی به هوادارانش می‌گفت: نبوت به من عرضه شد، ولی نپذیرفتم، چون مشکلاتی داشت که ترسیدم تحمل آنها را نداشته باشم. [۳۱] بر اثر قیام وی خسارات زیادی به مردم بصره وارد شد. وی چند بار به آن شهر حمله کرد و تعداد زیادی را کشت و دارایی مردم را غارت کرد و مسجد جامع را آتش زد. جنگ وی با حکومت عباسی حدود چهارده سال و چهار ماه و شش روز طول کشید و با قتل وی توسط موقوف خلیفه عباسی (۲۷۰ ه. ق) قیام خاتمه یافت. وی خود را به دلایل متعدد به اهل بیت علیهم‌السلام منتسب می‌کرد، ولی امام عسکری علیه‌السلام علاوه بر تأیید نکردن قیام وی، با اعلام موضع، شیعیان را از انحراف و خطر می‌رهانید. از جمله، محمد بن صالح خثعمی می‌گفت: تصمیم گرفتم ضمن نامه‌ای از ابومحمد علیه‌السلام درباره صاحب الزنج بیرسم، ولی فراموش کردم. امام در جواب نامه علاوه بر سؤالهای مکتوب من، نوشته بود: «.. و صاحب الزنج از ما نیست.» [۳۲] مرحوم محدث قمی می‌نویسد: امام علیه‌السلام نسبت او را به اهل بیت نفی کرد. بنابراین، از حیث نسب و مذهب و عمل نیز نفی شده است. [۳۳].

پاورقی

- [۱] دلائل الامامة، ص ۴۲۳، ح ۱۱۳۸۴. و اختلاف در نظریه‌ها ر. ک: الکافی، ج ۱، ص ۵۰۳؛ الارشاد، ص ۳۳۴؛ الدروس، ج ۲، ص ۱۵؛ مصباح المتهجد، ص ۷۹۲؛ تاج الموالمید در مجموعه نفیسه، ص ۱۳۳؛ بحار الانوار، ج ۵۰، ص ۲۳۶.
- [۲] «الکافی، ج ۱، ص ۵۰۳ و کشف الغمه، ج ۲، ص ۴۰۲؛ «اسم امه علی مارواه الاصحاب سلیل رضی الله عنها وقیل حدیث والصحیح سلیل»، عیون المعجزات، ص ۱۳۴.
- [۳] کشف الغمه، ج ۲، ص ۴۰۲.
- [۴] المناقب، ج ۴، ص ۴۲۱؛ بحار الانوار، ج ۵۰، ص ۲۳۶.
- [۵] الارشاد، ص ۳۴۶.
- [۶] المناقب، ج ۴، ص ۴۲۲؛ دلائل الامامة، ص ۴۲۳.
- [۷] الکافی، ج ۱، ص ۵۰۳.

- [۸] تحف العقول، ص ۴۸۵.
- [۹] همان، ص ۴۸۷.
- [۱۰] بحارالانوار، ج ۵۰، ص ۲۵۸. (ان فی الجنة بابا یقال له المعروف. لایدخله الا اهل المعروف... وقال: نعم قدّم علی ما انت علیه، فان اهل المعروف فی الدنیا اهل المعروف فی الاخرة. جعلک الله منهم یا اباهاشم ورحمک).
- [۱۱] احتجاج، ج ۲، ص ۲۶۷.
- [۱۲] هدیة الکبری، ص ۳۴۱.
- [۱۳] توبه/۱۶.
- [۱۴] اصول کافی، ج ۱، ص ۵۰۸.
- [۱۵] تحریم/۶: «در آنچه خداوند به آنها امر کرده است، نافرمانی نمی کنند و هر چه امر شوند، انجام می دهند.».
- [۱۶] انبیاء/۱۹ و ۲۰: «هر چه در آسمانها و زمین است از آن خداست و کسانی که در نزد او هستند (فرشتگان) از بندگی و عبادت او سرپیچی نکنند و ملول نشوند. شب و روز بدون آنکه سستی کنند به تسبیح او مشغول اند.».
- [۱۷] بندگان گرامی داشته شده هستند که خدا را به گفتار پیشی نمی گیرند و به امر او کار می کنند.».
- [۱۸] یوسف/۱۰۹: «و ما نفرستادیم پیش از تو جز مردانی از اهل شهرها که به آنها وحی می کردیم.».
- [۱۹] احتجاج طبرسی، ج ۲، ص ۲۶۵.
- [۲۰] فرقان/۳۱.
- [۲۱] الغیبة، ص ۴۳.
- [۲۲] بحارالانوار، ج ۵۰، ص ۲۷۴؛ کشف الغمه، ج ۳، ص ۲۱۹. آن حضرت در نامه‌ای به شخص دیگر پاسخ داد: آری، در نماز آنان را لعنت کن. (بحارالانوار، ج ۵۰، ص ۲۶۷).
- [۲۳] سفینه البحار، ج ۲، ص ۵۷.
- [۲۴] مجمع البحرین، ص ۱۶.
- [۲۵] با خورشید سامرا، ص ۲۶۵، به نقل از اثبات الهداء، ج ۳، ص ۴۲۷، ح ۱۰۳.
- [۲۶] مجمع البحرین، ص ۳۳۲؛ معجم الفرق الاسلامیه، ص ۲۳۵.
- [۲۷] شرح باب حادی عشر، ص ۹۹؛ بحارالانوار، ج ۲۵، ص ۳۴۲.
- [۲۸] انسان/۳۰.
- [۲۹] الغیبة، ص ۱۴۸؛ الخرایج، ج ۱، ص ۴۵۸.
- [۳۰] مروج الذهب، ج ۴، ص ۱۹۵.
- [۳۱] شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۸، ص ۱۵۸.
- [۳۲] المناقب، ابن شهر آشوب، ج ۴، ص ۴۲۸.
- [۳۳] سفینه البحار، ج ۱، ص ۵۵۹.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم
 جاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار- ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل بیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیت های گسترده مرکز :

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند

مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-(۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبها: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

